

Združenje kovinske industrije

Kovinska industrija

Podatki in gospodarjenje

2018

Poslovanje kovinske industrije v letu 2017

Slovenska kovinsko predelovalna industrija se uvršča med vodilne gospodarske panoge, saj zaposluje več kot desetino delovne sile vseh slovenskih gospodarskih dejavnosti in prispeva skoraj desetino celotnega prihodka gospodarstva. Tako po prihodku kot tudi po izvozu spada v vrh nosilnih dejavnosti slovenske predelovalne industrije, saj panoge slovenske kovinsko predelovalne industrije skupaj ustvarijo približno tretjino prihodka, izvoza in dodane vrednosti vseh predelovalnih dejavnosti v Sloveniji.

Ker je slovenska kovinsko predelovalna industrija močan izvoznik, ki kar 74 % svojih prihodkov od prodaje ustvari na tujih trgih, potrebuje redno letno mednarodno primerjavo. V njej spremljamo konkurenčni položaj skozi tri korelirane parametre; pozorni smo na dodano vrednost na zaposlenega, ustvarjen prihodek na zaposlenega in delež ustvarjene vrednosti, ki je bil namenjen za stroške dela.

Analiza kaže, da smo leta 2017 nadaljevali trende rasti tako na prihodkih (dvig za 17,1 %) kot tudi na dodani vrednosti na zaposlenega (dvig za 1,5 %), povprečna izplačana plača na zaposlenega pa je bila za 2,2 % višja kot leto poprej.

Naj tudi letošnja publikacija pomaga orisati poslovno okolje, v katerem ste poslovali, ter služi kot referenčno ozadje pri vaših poslovnih načrtih, predstavitvah in odločitvah.

mag. Janja Petkovšek, u.d.i.s.

direktorica GZS-Združenja kovinske industrije

Podatki in ocena gospodarjenja kovinske industrije v letu 2017

Izdalo in založilo: GZS Združenje kovinske industrije
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana

Vsebina: GZS Združenje kovinske industrije

Tisk: Birografika d.o.o.

Naklada: 100 izvodov

Ljubljana, avgust 2018

ISSN 1854-2050

Združenje kovinske industrije

Kovinska industrija

**Podatki in ocena gospodarjenja
v letu 2017**

Ljubljana, avgust 2018

POGLEDI DIREKTORJEV NEKATERIH NAŠIH PODJETIJ NA PRETEKLO LETO

Poslovno leto 2017 je bilo izredno težko. Naš največji kupec je relociral montažno lokacijo bankomatnih naprav iz Madžarske na Kitajsko in ZDA.

Ta sprememba je povzročila bistveno višjo zahtevnost v logistiki ter vplivala na daljšo časovnico v izvedbi. Posledično se nam je znižal promet.

Naše usmeritve so bile v največji meri usmerjene v povečevanje učinkovitosti in kadrovske politiko, kjer je pomanjkanje delovne sile že postala pomembna ovira v poslovanju, razpoložljivost delovne sile pa je postal ključni problem delovanja. V času visoke konjunktуре ni problem prodati, problem je narediti.

Uspešno smo zaključili obsežen projekt vključitve naših izdelkov glavnemu kupcu za naslednje 5-letno obdobje. Naša razvojna podpora kupcu je bila ena od bistvenih prednosti. S tem nadaljujemo politiko ohranjanja in razvoja statusa vodilnega proizvajalca varnostne opreme v Evropi in svetu.

V letu 2017 smo izvedli tudi kompletno prenovo systemske dokumentacije in skladnosti poslovanja s prenovljenima standardoma ISO 9001 in ISO 14001 verzija 2015. Zaključili smo še obsežno prenovo poslovnih prostorov in uvedli sodobne garderobno/sanitarne prostore za proizvodne delavce.

Kot eden od vodilnih proizvajalcev v Evropi smo gostili skupščino združenja EUROSAFE na Bledu, tokrat drugič pod okriljem PRIMAT d.d.

**Slavka Marinič, PRIMAT tovarna kovinske opreme, d.d. Maribor
predsednica UO Združenja kovinske industrije**

V poslovnem letu 2017 smo beležili nadaljnjo rast, h kateri so prispevali praktično vse glavne družine proizvodov. Kljub dobremu letu 2017 pa se je v zadnjem kvartalu optimizem na tržišču še okrepil, kar se je odražalo predvsem v povečanju obsega naročil hidravličnih ventilov, ki so za podjetje najpomembnejši proizvod tako po vrednosti prodaje, kot po dodani vrednosti. Prodajne načrte smo presegli za več kot 10%. Število zaposlenih se je sredi leta povzpelo nad 300.

Pričeli smo tudi z intenzivnejšimi in sistematičnimi aktivnostmi za povečanje prepoznavnosti podjetja v lokalnem okolju in na trgu delovne sile. Večji dogodek je bilo praznovanje 10 letnice pridružitve korporaciji Poclain, katerega so se udeležili vidnejši predstavniki iz političnega, gospodarskega in lokalnega okolja, in je bil tudi intenzivneje medijsko podprt. Sistematične PR aktivnosti nadaljujemo

tudi v letu 2018.

V letu 2017 smo izvedli pomembne nadgradnje v sistemu vodenja. V začetku leta smo nadgradili sistem vodenja kakovosti po standardu IATF 16949. Gre za zelo pomembno pridobitev, ki zagotavlja našo uveljavitev in rast poslovanja s proizvajalci cestnih tovornih vozil, ki že predstavljajo enega najpomembnejših tržnih segmentov. Vpeljali smo tudi sistem vodenja upravljanja z energijo po standardu ISO 50001. S tem smo sledili naši politiki družbene odgovornosti podjetja ter zagotovili sistematični pristop k racionalni porabi energije.

Na področju proizvodne opreme smo v skladu s planom investicij investirali predvsem v smeri Industrije 4.0, v robotizacijo, avtomatizacijo CAD/CAM procesov, nadzor obdelovalnih procesov, ter v ukrepe za nadzor in zmanjšanje porabe energije. Intenzivnejša so bila tudi vlaganja na področju razvoja proizvodov, kjer smo poleg samih razvojnih kapacitet investirali tudi nova izdelovalna orodja, ter tudi v raziskave novih tehnologij 3D tiskanja kovinskih ohišij.

Močan porast naročil iz zadnjega kvartala 2017 se je nadaljeval tudi v 2018. Podobni trendi so razvidni tudi na globalnem tržišču hidravlike kot tudi v lokalnem okolju. Slednje najbolj vpliva na razpoložljivost usposobljene delovne sile, ki se je izkazal kot glavni omejitveni dejavnik rasti v pričetku 2018. K temu so pripomogli tudi dolgotrajni administrativni postopki pridobivanja delovnih dovoljenj za zaposlitev tujcev..

**Aleš Bizjak, Poclain Hydraulics d.o.o.
podpredsednik UO Združenja kovinske industrije**

Če hočemo dobivati nove posle, moramo biti hitri in učinkoviti. To zahteva robotizacijo in digitalizacijo proizvodnje. Za nami je še eno zelo uspešno leto. Uspešno v smislu prodaje, novih projektov in obvladovanja tveganj in nihanj, ki jih prinaša trg.

V letu 2017 smo dosegli 12,4% rast prodaje. Investirali smo rekordnih 12 milijonov evrov, predvsem v nove stroje in avtomatizacijo za nove projekte. Implementirali smo nov informacijski sistem, na katerega je priključen prav vsak stroj. Prek tega sistema ves čas spremljamo, koliko proizvedemo, koliko časa za to potrebujemo in kakšna je kakovost kosov. 2017 je bilo tudi leto novih projektov, saj smo pričeli s serijsko proizvodnjo za avtomobile znamk Mercedes, Jaguar, Land Rover in Ford. Pri novih projektih je potekalo vse po načrtih oziroma brez zamud. Prav tako smo se intenzivno ukvarjali z implementacijo »I4.0«, zato je tudi poudarek na izobraževanjih večji; zanj smo v letu 2017 odšteli 55 tisoč evrov. Vsak naš sodelavec se je v 2017 usposabljal štiri dni, od tega veliko znotraj podjetja.

Naša prednost in hkrati izziv pri vodenju je tudi, da smo mlado podjetje s povprečno starostjo 35 let. Ena izmed večjih aktivnosti je bila in še je razvoj slovenskih podizvajalcev; enostavne dele proizvodnje, kot je denimo struženje prenašamo k podizvajalcem; tako dajemo posel slovenskim podjetjem in hkrati ustvarjamo pogoje za nove projekte na naši lokaciji. Za leto 2017 so poleg rasti, novih projektov in »I4.0« značilna tudi velika nihanja pri naročilih. Še bolj intenzivno bo in je leto 2018, kjer pričakujemo 20% rast prodaje.

Peter Smole, GKN Driveline Slovenija d.o.o., Zreče

Leto 2017, ki je bilo zelo intenzivno, si bomo med drugim zapomnili po naslednjih dogodkih:

- Investicijsko intenzivno leto
- Nakup in zagon 630t stiskalnice
- Spremenjen »layout« podjetja.
- Uspešno opravljena IATF 16949 presoja.
- Rast prodaje za več kot 15%.
- Visoka koncentracija projektov v orodjarni v prvi polovici leta.
- Pridobitev strateških kupcev iz Nemčije

V letu 2017 smo postali TIER 1 oz. prvorazredni dobavitelj v avtomobilski industriji, kar pomeni, da bomo kompleksne sklope izdelkov za znamko Mercedes (razred G) dostavljali neposredno na proizvodno linijo proizvajalca avtomobilov. Vrednost posla znaša 5 mio EUR. Ta dosežek podjetju nalaga veliko dodatnih odgovornosti, tveganj in investicij, hkrati pa s premikom po dobaviteljski verigi navzgor, odpira vrata do novih kupcev, ustvarjanja višje dodane vrednosti in dodatnega zaposlovanja. Prav tako omogoča vlaganja v tehnološki razvoj ter razvoj kompetenc zaposlenih.

V letu bomo 2018 nadaljevali z rastjo prihodkov in izvoza. Ocenjujemo, da bo le-ta dvoštevlična. Proaktivno iskanje potencialnih kupcev že daje rezultate, osredotočamo se predvsem na evropska podjetja. Z vlaganji v robotizacijo in avtomatizacijo povečujemo produktivnost in postajamo konkurenčnejši tudi v primerjavi s tekmeci v Vzhodni Evropi. Vsekakor naša konkurenčnost ni povezana le s ceno, temveč predvsem temelji na zagotavljanju kakovosti, pravočasnih dobav ter zaupanju. Konkuranje, ki temelji zgolj na temelju cene, bi za nas bilo pogubno, saj bi onemogočilo tehnološki razvoj podjetja v prihodnje.

Gregor Senekovič, Var d.o.o., Gornja Radgona

Leto 2017 smo na Gostol TST uspešno zaključili, saj so bili prihodki od prodaje v skladu z zastavljenim planom. Osvajali smo tako nove trge, kot tudi uspešno poslovali na domačem ter ostalih že uveljavljenih trgih, kot so Hrvaška, Srbija in Rusija.

Razvili smo nov tip bobnastega stroja za peskanje predvsem manjših obdelovancev. Dva stroja tega tipa sta bila že uspešno postavljena pri kupcih v Nemčiji in Avstriji. Kupcu, s katerim smo že sodelovali v preteklosti, smo dobavili dva

nova stroja, ki se uporabljata v proizvodnji aluminija. Poseben stroj, prilagojen specifičnim zahtevam za avtomobilsko industrijo, pa je bil narejen za slovensko podjetje.

V letu 2017 smo pridobili tudi naročila za stroje na skandinavskih trgih, kjer se kaže rezultat dobrega sodelovanja in trdega dela zastopnikov na teh trgih. Gre za nestandardne stroje, ki morajo zadostiti tako evropskim standardom, kot tudi strogim zahtevam kupca.

Z vsemi izvedenimi projekti smo dokazali, da se Gostol TST stalno razvija in prilagaja trgu ter dela tudi na zahtevnih projektih, ki vključujejo veliko strokovnega znanja.

Matej Koglot, GOSTOL – TST d.d., Čiginj pri Tolminu

Kazalo

POGLEDI DIREKTORJEV NEKATERIH NAŠIH PODJETIJ NA PRETEKLO LETO.....	2
1. OSNOVNI PODATKI O STANJU KOVINSKE INDUSTRIJE V LETU 2017	8
1.1. Prodaja na domačem in tujem trgu	12
1.2. Strukturni deleži posameznih panog v kovinski industriji.....	12
1.3. Konkurenčno pozicioniranje kovinske industrije	15
2. TRENDNA GIBANJA V KOVINSKI INDUSTRIJI IN NJENIH DEJAVNOSTIH OD LETA 2007 DO 2017	15
2.1. Indeks obsega industrijske proizvodnje	16
2.2. Število družb v kovinski industriji	17
2.3. Število zaposlenih v kovinski industriji	18
2.4. Dodana vrednost na zaposlenega	19
2.5. Konkurenčna pozicija podjetij glede na velikost podjetij	19
2.6. Konkurenčna pozicija podjetij glede na izvor kapitala	21
3. IZVOZ KOVINSKE INDUSTRIJE	24
4. GIBANJA KOVINSKE INDUSTRIJE V EU	25
5. PREGLED POSAMEZNIH RAZREDOV DEJAVNOSTI KOVINSKE INDUSTRIJE	27
5.1. PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV – SKD 25	27
5.1.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje kovinskih izdelkov	27
5.1.2. Družbe.....	30
5.1.3. Izvoz.....	31
5.1.4. Primerjave z mednarodnim okoljem	32
5.1.4.1. Investicije v panogi	33
5.1.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov (SKD 25.1)	34
5.1.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin; prašna metalurgija (SKD 25.5).....	35
5.1.4.4. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja jedilnega pribora, ključavnic, okovja, orodja (SKD 25.7)	36
5.1.4.5. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja drugih kovinskih izdelkov (SKD 25.9).....	37
5.2. PROIZVODNJA STROJEV IN NAPRAV – SKD 28.....	38
5.2.1. Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje strojev in naprav	38
5.2.2. Družbe.....	39
5.2.3. Izvoz.....	41
5.2.4. Primerjave z mednarodnim okoljem	41
5.2.4.1. Investicije v panogi	43
5.2.4.2. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja strojev za splošne namene (SKD 28.1)	44
5.2.4.3. Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja drugih naprav za splošne namene (SKD 28.2).....	45

5.2.4.4.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja drugih strojev za posebne namene (SKD 28.9)	46
5.3.	PROIZVODNJA MOTORNIH VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIK. – SKD 29	47
5.3.1.	Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic	47
5.3.2.	Družbe.....	48
5.3.3.	Izvoz.....	49
5.3.4.	Primerjave z mednarodnim okoljem	50
5.3.4.1.	Investicije v panogi	51
5.3.4.2.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja motornih vozil (SKD 29.1).....	52
5.3.4.3.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprik. (SKD 29.2)..	53
5.3.4.4.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja delov in opreme za motorna vozila (SKD 29.3).....	54
5.4.	PROIZVODNJA DRUGIH VOZIL IN PLOVIL – SKD 30	54
5.4.1.	Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje drugih vozil in plovil.....	55
5.4.2.	Družbe.....	56
5.4.3.	Izvoz.....	56
5.4.4.	Primerjave z mednarodnim okoljem	57
5.4.4.1.	Investicije v panogi	58
5.4.4.2.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Gradnja ladij in čolnov (SKD 30.1)	60
5.4.4.3.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (SKD 30.2)	61
5.4.4.4.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Proizvodnja drugih vozil (SKD 30.9)	62
5.5.	POPRAVILA IN MONTAŽA STROJEV IN NAPRAV – SKD 33	63
5.5.1.	Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz panoge Popravila in montaža strojev in naprav	63
5.5.2.	Družbe.....	64
5.5.3.	Izvoz.....	65
5.5.4.	Primerjave z mednarodnim okoljem	66
	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Popravila in montaža strojev in naprav (SKD 33).....	67
5.5.4.1.	Investicije v panogi	68
5.5.4.2.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Popravila kovinskih izdelkov, strojev in naprav (SKD 33.1).....	69
5.5.4.3.	Primerjava po R/Z, L/DV, DV/Z z mednarodnim okoljem – EU za dejavnost Montaža industrijskih strojev in naprav (SKD 33.2).....	70
6.	SEZNAM GRAFOV.....	71
7.	SEZNAM TABEL.....	71
8.	VIRI.....	72

Namen gradiva je predstaviti osnovne podatke o gospodarjenju v kovinski industriji po dejavnostih oziroma podskupinah v letu 2017 in podati trende gibanj s ključnimi ugotovitvami. Podane so tudi nekatere primerjave z okoljem EU.

1. OSNOVNI PODATKI O STANJU KOVINSKE INDUSTRIJE V LETU 2017

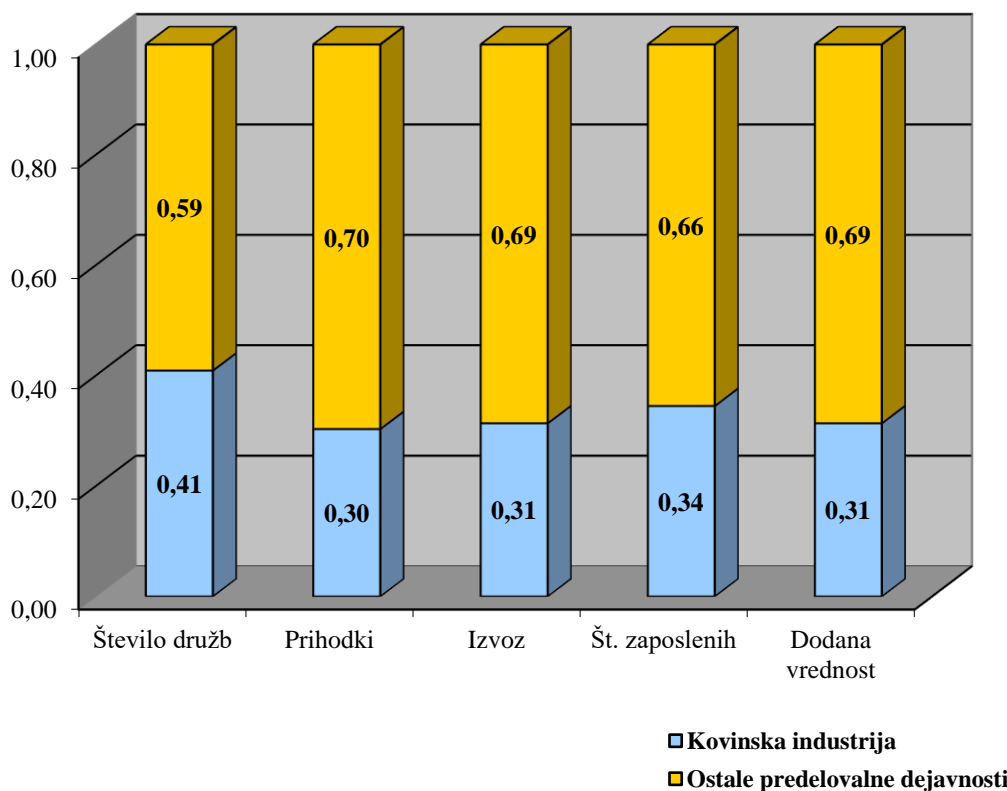
Družbe so bile po dejavnostih v letu 2017 razvrščene na podlagi različice Standardne klasifikacije dejavnosti – SKD 2008. Ta je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti, UL RS 69/07, 17/08, ki je začela veljati s 1. januarjem 2008 in v celoti povzema evropsko klasifikacijo dejavnosti NACE Rev. 2.

Tako so v kovinsko industrijo v okviru Združenja kovinske industrije uvrščene naslednje panoge:

- SKD C/25 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav
- SKD C/26.52 Proizvodnja ur
- SKD C/27.52 Proizvodnja nenelektričnih gospodinjskih naprav
- SKD C/28 Proizvodnja drugih strojev in naprav, izvemši pisarniške naprave (SKD 28.230)
- SKD C/29 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic, izvemši elektroopremo za vozila (SKD 29.310)
- SKD C/30 Proizvodnja drugih vozil in plovil
- SKD C/33 Popravila in montaža strojev in naprav, izvemši popravila električnih (SKD 33.130, 33.140 in 33.190) in nenelektričnih strojev in naprav (SKD 33.200)
- SKD C/95.22 Popravila gospodinjskih in hišnih naprav in opreme

Slovenska kovinska industrija se uvršča v vrh nosilnih dejavnosti predelovalne industrije tako po prihodku kot po izvozu. Panoge kovinske industrije predstavljajo v prihodku 30 % (8,8 mrd €), v izvozu 31 % (6,3 mrd €), v številu zaposlenih 34 % (ca. 62.000), ustvarijo pa 31 % (2,5 mrd €) dodane vrednosti vseh predelovalnih dejavnosti v Sloveniji.

Kovinska industrija znotraj predelovalnih dejavnosti

Graf 1: Kovinska industrija znotraj predelovalnih dejavnosti